

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207278
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119207278.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: E. I., P. XX.XX.XXXX, X. Y. Š. XXX, XXX XX Š., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 937,77 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 200,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 15.4.2019 domáha voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 937,77 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Cr/1/2016 sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„31. Súd mal za preukázané, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako spoludlžníkmi bola uzavretá formulárová zmluva o revolvingovom úvere podpísaná dlžníkmi dňa 16.12.2013 a žalovaným ako veriteľom dňa 23.12.2013, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur, ktorú mali dlžníci zaplatiť v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur mesačne. Znenie zmluvy bolo vopred pripravené žalovaným, pričom sa vpisovali do neho len údaje, pričom do tlačiva sa spisovali len údaje týkajúce sa dlžníkov, údaje o požadovanom úvere a údaje o schválenom úvere. Súd dospel k záveru, že medzi žalovaným a žalobcami bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, nakoľko na jednej strane vystupovala fyzická osoba spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

32. V tie isté dni, ako bola spísaná zmluva o revolvingovom úvere, boli žalobcami podpísané aj rozhodcovské zmluvy, ktoré boli rovnako vypracované na tlačive vopred pripravenom žalovaným, do ktorého sa vpisovali údaje o dlžníkoch a dátum podpisu. Na základe žaloby vydal rozhodcovský súd dňa 5.1.2016 rozsudok v rozhodcovskom konaní v ktorom k žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel.

33. Po preskúmaní predložených zistenia obsahu rozhodcovského spisu, súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na jeho zrušenie v zmysle ustanovenia § 45 o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a že podaná žaloba je dôvodná.

34. Pokiaľ ide o dôvody pre zrušenie, základným bola neplatnosť rozhodcovských zmlúv, ktoré podľa názoru súdu neboli spôsobilé založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská zmluva bola

pripravovaná ako formulárová aj keď na samostatnej listine podpísaná oboma zmluvnými stranami. Je nesporné, že túto podpísali dlžníci spolu so zmluvou o revolvingovom úvere v ten istý deň ako viacero spolu súvisiacich dokumentov, pričom avšak nešlo o individuálne dojednania rozhodcovskej doložky. Rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú, keďže bola pripravená veriteľom na predtlačenom formulári, na ktorom sa dopĺňali len údaje spotrebiteľa aj to s dátumom dňa žalovaného 23.12.2013, pričom samotnú zmluvu žalobcovia podpísali už dňa 16.12.2013. Predmetná rozhodcovská doložka je síce takzvanou nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, ktorá dáva na výber medzi viacerými rozhodcovskými súdmi a všeobecným súdom, avšak možnosť voľby bola vždy na žalobcov, nakoľko žalobca je takmer vždy veriteľom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňovala spotrebiteľovi dosiahnutie rozhodovania sporu štátnym súdom, ak veriteľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde."

35. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia o ochrane a spotrebiteľa. V prípade, že rozhodcovská doložka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neplatná s následkami, že rozhodcovský súd nemá právomoc vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky rozhodovať daný spor, čím je daný dôvod v zmysle ustanovenia § 45 ods. 1 písm. e/ ZoSRK.

36. Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Na základe takejto doložky došlo k prejednaniu veci na rozhodcovskom súde, pričom však z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodca sa dôkladne nezaoberal neprijateľnými podmienkami, spôsobom dojednania zmluvnej pokuty, či skutočne sú splnené všetky náležitosti obligatórne vyžadované pre spotrebiteľský úver ani tým, v akej výške vlastne bol dohodnutý úrok z úveru.

37. Teda na základe uvedeného súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy v predmetnej je neprijateľnou podmienkou ktorá je absolútne neplatná od počiatku a preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný. Táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS. Zo strany žalovaného sa to javí ako snaha vyhnúť sa súdnej kontrole podľa spotrebiteľského práva. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica 93/13/EHS.

38. Z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, keďže sa jedná o neprijateľnú podmienku, súd zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) a i) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa §47 ods. 1 tohto zákona môže žalovaný na súd podať návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia."

Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré musel brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže ako spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy (§ 3 zák. č. 250/2007 Z.z.). Finančné zadosťučinenie požaduje vo 50 % zo sumy 1.875,54 eur, t.j. sumu 937,77 eur, čo zodpovedá rozdielu medzi poskytnutou sumou úveru a sumou, ktorej zaplata sa žalovaný dožadoval (3.375,54 eur). Bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vyplýva z § 11 ods. 1 písm. b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z., keďže zmluva o úvere č. 8500037920 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f) a k).

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že z formulácie ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy úvaha o vzniku nároku na finančné zadosťučinenie. Ako však uvádza v rozsudku, sp. zn. 14Co91/2012, Krajský súd v Prešove, s ohľadom na jeho (pozn. § 3 ods. 5 uvedeného zákona) neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené čo znamená aj posúdenie, či účel sledovaný zákonom sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky, celej odplaty za úver alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. V žalobcom označenom

rozsudku sa odkazuje na závery, v zmysle ktorých bolo rozhodnuté na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie ustanovení na ochranu spotrebiteľa. Z podanej žaloby nevyplýva ani preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie spotrebiteľského práva, neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne domáhal jeho ochrany na súde. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva, primerané finančné zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní. Z podanej žaloby nevyplýva žiadny dôvod vecnej legitímácie žalovaného, keďže nevydal rozhodcovský rozsudok. Okrem toho žalobca neoznačil žiadnu skutočnosť a ani dôkaz, v zmysle ktorého by žalovaného konal s cieľom získať bezdôvodné obohatenie. Rozhodcovský rozsudok nie je sám o sebe dôvod plnenia a jeho výkonu predchádza procesný postup exekučného súdu zahrňujúci prieskumnú právomoc vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku, obsahu plnenia, či tomu čo jeho vydaniu prechádzalo.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 12Cr/1/2016, zmluvou o revolvingovom úvere, žalobou podanou na rozhodcovský súd, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Okresný súd Prešov rozsudkom 2.2.2017, č.k. 12Cr/1/2016-43, zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-725/15-EK zo dňa 5.1.2016 vydaný Stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbitr.

5. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

6. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

7. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana

spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

12. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Cr/1/2016. Žalovaný ako dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči žalobcovi ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodrжал zákon, keď použil na uplatnenie svojich práv na rozhodcovskom súde voči nej neplatnú rozhodcovskú zmluvu.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne z povahy a závažnosti porušenia práva alebo povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 200,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok sp. zn. 12Cr/1/2016 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybné svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.